

תלמוד בבלי מסכת פסחים דף י"ט עמוד א

רבי יוסי	ואם רבי יוסי סובר	מהיכן יודעים שרבי עקיבא לא סובר כמו
	כמו רבי עקיבא יש גם רביעי בתרומה וחמישי בקודש?	כי לא יתכן שאין תנא שסובר רביעי בתרומה וחמישי בקודש, ואז נגיד שזה רבי עקיבא שסובר כמו רבי יוסי ולא אומרים כך וזה הוכחה שרבי עקיבא לא סובר כרבי יוסי.
	יצא רב אשי ויש אומרים רב כהנא	אבל לא מצרף לתרומה
	בדק ומצא: הכלי מצרף את התוכן שלו לענין קודשים אבל לא לענין תרומה.	וכן רביעי בקודש נחשב פסול ולא טמא, וכן השלישי בתרומה נחשב פסול ולא טמא.
רבי חייא בר אבא	רבי יוחנן	רב כהנא
		

אומר רבי חייא בר אבא שלמדנו שרבי עקיבא הוסיף חולק על רב חנין בשם רבי יוחנן זה משנת רבי עקיבא. סולת, קטורת, לבונה גחלים שאם נגע בהם טבול יום פסל את כולם-רביעי-כן, חמישי לאף שלישי-כן, רביעי לא, דהיינו סובר צירוף כחכמים.

שומר צירוף זה מהתורה מהפסוק: כף אחד עשרה זהב-כל הצירוף נחשב אחד.

הסבר א' דף י"ט עמוד א' מסכת פסחים גמרא-פרק ראשון - טומאת ידים, כלים במקדש

למדנו: מחט בבשר	מחט בפרש (תוכן המעיין) רבי עקיבא אומר: זכינו-אין סכין וידים טהורות, הבשר טמא
-----------------	--

תוספות מסכת פסחים דף י"ט עמוד א

ניתני נמי רביעי בתרומה - וה"ה דהוה מצי למימר אי סבר לה כר"ע אמאי איצטריך לאיתויי בקל וחומר רביעי בקודש ממחוסר כפורים מגופיה דקרא שמעינן ליה כיון דשלישי טמא בחולין קרי כאן והבשר אשר יגע בכל טמא וגו' כי היכי דדרשינן השתא לענין שלישי.

לא לישתמיט תנא וליתני רביעי בתרומה וחמישי בקודש - פ"ה דלמ"ד טומאת משקין לה טמא אחרים דרבנן לא משכחת רביעי בקודש אלא מדרבנן ועל ידי עצים ולבונה משכחת לה שפיר כדפי' לעיל ור"ל דמביעיא ליה אי מהני חיבת הקודש למימני ביה ראשון ושני ויסבור דאוכל מטמא אוכל ומה שפ"ה מדקתני לה גבי מעלות בפרק חומר בקודש (חגיגה כ: ושם) אם כן דרבנן היא אין נראה לר"י דהא אוקמא כר"ע ואיהו דריש יטמא יטמא ע"כ רביעי בקודש דאורייתא דקרי כאן והבשר אשר יגע וגו' וצירוף נמי דאורייתא לרבי חנין והא דאמר בחגיגה (שם כא:) חמש מעלות אחרונות לית להו דררא טומאה דאורייתא רבינו חננאל לא גרס דאורייתא ואפילו אי גרס ליה ה"פ לית להו דררא טומאה דאורייתא שלא היה לכתוב לטמא לפי שהן רחוקין מן הטומאה דמן הדין היה להם להיות טהורים ועוד פ"ה דמאן דלא דריש יטמא יטמא נפקא ליה דאוכל מטמא אחרים מדאיצטריך טמא הוא למעוטי שאין טומאה עושה כיוצא בה אור"י הניחא לאביי ולרב אדא בר אבהא אבל לרבינא דאמר מקרא מלא דבר הכתוב דילמא אתא הוא לקדשים דה"א עושין כיוצא בהן מוהבשר אשר יגע בכל טמא.

אלמא קסבר צירוף דרבנן - יש פי' מרש"י שמפרש דדייק לר"ע צירוף דרבנן דמדאורייתא אין טומאה ללבונה וגחלים דהא לאו אוכל נינהו דמעלה דרבנן היא מה שמקבלין טומאה ובפ' כל שעה (לקמן לה.) קרי לה מעלה ואין זה ראה דהתם נמי קרי לה מעלה להביא כפרתו אוכל בקדשים אף על גב דהוי דאורייתא כדדריש בפרק הערל (יבמות עד:) ועוד דבהדיא מוכח בפרק שני דחולין (דף לו:) דהבשר לרבנות עצים ולבונה לאו אסמכתא היא דמוכח התם מינה דחיבת הקודש מכשר דאורייתא ונראה לר"י כמו שהוגה בפ"י דדייק צירוף דרבנן מהא דקתני רישא על אפר חטאת שאם נגע טמא במקצת טימא את כולו וזהו מדרבנן שאפר חטאת אינו קודש אלא חול כדמוכח בפרק התכלת (מנחות נב.) ושם) שאין מועלין באפר פרה וקתני הוסיף ר"ע משמע דהוי דרבנן כמו רישא.

שאין טומאת ידים במקדש - תימה לר"י אמאי היה להם להיות טמא הא אין בהן היסח הדעת ואי משום דאמר בפ' בתרא דחגיגה (דף כד.) ושם) כל הפוסל התרומה מטמא ידים להיות שניות א"כ מאי קא פריך תריויהו בו ביום גזרו והא הנהו ידים שפוסלות התרומה איירי

בכל טמא לא יאכל מי לא עסקינן דנגע בשני? רביעי מקל וחומר - כדאמרין. ואי סלקא דעתך סבר כרבי עקיבא, ניתני נמי רביעי בתרומה וחמישי בקודש! אלא רבי עקיבא לא סבר כרבי יוסי מנלן? אמר ליה: דלא לישתמיט תנא וליתני רביעי בתרומה וחמישי בקודש, ונימא רבי עקיבא היא. - ואנן אהכי ניקום ונסמור? נפק רב אשי, ואי תימא רב כהנא, דק ואשכח, הא דתנן: הכלי מצרף את מה שבתוכו לקודש, אבל לא לתרומה, והרביעי בקודש פסול והשלישי בתרומה. ואמר רבי חייא בר אבא אמר רבי יוחנן: מעדותו של רבי עקיבא נשנית משנה זו, (דתינאי): +מסורת הש"ס: [דתנן] + הוסיף רבי עקיבא הסולת והקטורת והלבונה והגחלים, שאם נגע טבול יום במקצתן - פסל את כולן. רביעי - אין, חמישי - לא. שלישי - אין, רביעי - לא. אלמא קסבר: צירוף דרבנן. ופליגא דרבי חנין, דאמר: צירוף דאורייתא, שנאמר כף אחת עשרה זהב מלאה קטרת - הכתוב עשה כל מה שבכף - אחת.

חלק א' במסכת פסחים דף י"ט עמוד א'

תנן התם: על מחט שנמצאת בבשר - שהסכין והידים טהורות והבשר טמא. נמצאת בבשר - הכל טהור. אמר רבי עקיבא: זכינו שאין טומאת ידים במקדש.

רש"י מסכת פסחים דף י"ט עמוד א

בכל טמא מי לא משמע נמי דאי נגע בשני - דהא שני נקרא טמא - כל אשר בתוכו יטמא, והשתא דשמענן ליה לר' יוסי בשלישי לתרומה ולא רביעי, ורביעי לקודש ולא חמישי - על כרחיך לית ליה שני עושה שלישי בחולין, ולא דריש יטמא יטמא, דאי אית ליה - ליייתה לרביעי בתרומה בקל וחומר מטבול יום: ומה טבול יום שמוותר בחולין - פסול בתרומה, שלישי שפסול בחולין - אין דין שיעשה רביעי בתרומה, ודיו ליכא למימר, דאם כן מפרך קל וחומר, דהא שלישי לתרומה נפקא לן מקרא כי היכי דנפקא לן שלישי בחולין, ורביעי בקל וחומר, וחמישי בקודש בקל וחומר ממחוסר כפורים, אלא ודאי לית ליה לר' יוסי שני עושה שלישי בחולין.

אלא ר' עקיבא לא סבר לה כר' יוסי מנלן - דילמא ר' עקיבא אית ליה נמי קל וחומר דר' יוסי, ומייתי ליה בהאי קל וחומר רביעי בתרומה וחמישי בקודש.

חלק א' במסכת פסחים דף י"ט עמוד א'

תנן התם: על מחט שנמצאת בבשר - שהסכין והידים טהורות והבשר טמא. נמצאת בבשר - הכל טהור. אמר רבי עקיבא: זכינו שאין טומאת ידים במקדש.

אמר ליה - אם איתא דיש חולקים בדבר הזה, וכי לא לישתמיט שום תנא וליתני רביעי בתרומה בחד דוכתא, וכי תיקשי לך מני - נימא ר' עקיבא היא, אלא ודאי לית ליה לר' עקיבא קל וחומר דר' יוסי, משום פירכא דדור אחרון, כדאמר במסכת סוטה (כז, ב): עתיד דור אחרון לטהר את השלישי בתרומה, שאנו מטמאין אותו בקל וחומר מטבול יום כדאמרן, ודור אחרון פריך: מה לטבול יום - שכן אב הטומאה, הלכך לר' עקיבא נמי, דאית ליה שלישי בחולין - לא מייתי שום מעלה טפי לתרומה בקל וחומר מטבול יום, משום הא פירכא, ושלישי, בין בתרומה בין בחולין - נפקא לן מקרא בהדיא, דדריש יטמא יטמא, ורביעי בקודש נמי מוהבשר אשר יגע בכל טמא - מי לא עסקינן דנגע בשלישי, דהא לר' עקיבא הואיל ודריש יטמא יטמא אשכחן שלישי דאיקרי טמא, ומשכחת לה דאית קודש לידו רביעי הכי: שרץ טימא כלי יהוה ליה ראשון, וכלי אוכל, ואוכל משקה, ומשקה אוכל, דהא לר' עקיבא טומאת משקין דאורייתא, וחמישי בקודש לא מייתי בקל וחומר ממחוסר כפורים - דאיכא למיפרך: מה למחוסר כפורים - שכן אב הטומאה, ומביעיא לן לר' מאיר ור' אלעזר, דאמרן בהדיא דמשקין אין מטמאין דבר אחר מן התורה, ולר' יוסי נמי, דאוקימנא דליה לא סבירא ליה - היכי משכחת קודש בא לידו רביעי שרץ כלי - הוי ראשון וכלי אוכל - הוי שני, ואוכל משקה - הוי שלישי, והיאך יבא לידו רביעי ונראה לי דעל כרחיך לא משכחת לה אלא מדרבנן, ותדע, דקתני לה גבי מעלות דחומר בקודש (חגיגה כ, ב) דקיימא לן התם דכולהו מדרבנן נינהו, וזהו מחמש מעלות האחרונות היא, ואמר התם: חמש אחרונות לית להו דררא טומאה דאורייתא, ובמסכת סוטה נמי סוגיא דשמעתא דר' יוסי מדרבנן אלא, ואוכל שלישי לר' יוסי בקודש דקאמר לעיל ולמדנו שלישי בקודש מן התורה מהיכן קיבלה, הואיל ואין משקה מטמא אוכל - על כרחיך מאוכל קיבלה, וסבירא ליה טומאה עושה כיוצא בה בקדשים, ואוכל דמטמא משקה, כיון דלא דריש יטמא יטמא - לא ידענא מהיכא נפקא להו אי לאו מהאי קרא וכי יותן מים על זרע וגו' ודרשינן: הוא טמא ואינו עושה כיוצא בו, ומדאיצטריך קרא למעוטי כיוצא בו - מכלל דמטמא אחרים, וכי תימא: טמא הוא - הרי הוא טמא ואינו מטמא אחרים - אם כן לשתוק קרא מיניה, ולכתוב טמא, ומהיכא יתיתי לן טומאה לאחרים, ואי קשיא: הואיל ומשקין לא מטמאין אחרים לר' יוסי, תו לא מיתוקמא מתניתין כתרצתא דתריץ ר' ירמיה לעיל ואזדא ר' יוסי לטעמיה, והדר קושיין לדוכתה: אמאי אינהו הוי המדה, מדה ומדה היא, לא תיקשי, דכי אוקימנא ואזדא ר' יוסי לטעמיה - בתר טעמא דהא מתניתין דר' יוסי אליבא דר' עקיבא אוקימנא, דדריש יטמא יטמא, דהא מהא מייתנין סייעתא עליה, ואני שמעתי: דר' יוסי אית ליה יטמא יטמא גבי משקין, והא